

CRNA GORA
SKUPŠTINA
Odbor za ljudska prava i slobode
Broj: 00-72/18-21/
EPA 425 XXVI
Podgorica, 13. jun 2018. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu čl. 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore sa 20. sjednice, održane 13. juna 2018. godine, podnosi Skupštini

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA NACIONALNOG MEHANIZMA ZA PREVENCIJU TORTURE ZA 2017. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode na 20. sjednici, kao nadležni odbor, razmotrio je Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu, koji je u skladu sa članom 48 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 42/11 i 32/14) i Zakonom o potvrđivanju Opcionog protokola uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka („Službeni list Crne Gore“- Međunarodni ugovori, broj 9/08) Skupštini Crne Gore podnio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Nakon uvodnih napomena predstavnice predlagača, zamjenice Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i rasprave, Odbor je jednoglasno (šest glasova „za“) podržao Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu i odlučio da predloži Skupštini da donese sledeći

ZAKLJUČAK:

1. Prihvata se Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu.
2. Skupština Crne Gore podržava preporuke Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore upućene: Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, Upravi policije, Kliničkom centru Crne Gore i Opštoj bolnici u Nikšiću nakon redovnih obilazaka: organizacionih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova- Uprave policije: Centra bezbjednosti Berane i Bijelo Polje, Odjeljenja bezbjednosti Danilovgrad i Ulcinj, organizacione jedinice Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija - Zatvora u Bijelom Polju i javnih ustanova: Klinika za psihijatriju Kliničkog centra Crne Gore i Odjeljenje za psihijatriju Opšte bolnice u Nikšiću.
3. Skupština pozdravlja prikazivanje stepena ispunjenosti preporuka Zaštitnika sadržanih u prethodnim godišnjim izvještajima Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture što Skupštini i nadležnom Odboru za ljudska prava i slobode omogućava da u okviru kontrolne i nadzorne uloge prate stanje u ovoj oblasti.

Imajući u vidu da je Zaštitnik obavijestio da još uvijek postoji jedan broj neispunjenih preporuka Zaštitnika iz prethodnih godina, Skupština poziva sve nadležne subjekte da intenziviraju aktivnosti i ulože dodatne napore u njihovoj realizaciji.

4. Skupština pozdravlja saradnju i partnerski odnos Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i nadležnih institucija u oblasti zaštite prava lica lišenih slobode i uočava da su koordinirane i kontinuirane aktivnosti nadležnih organa u ovoj oblasti doprinijele poboljšanju položaja lica lišenih slobode.
S tim u vezi, Skupština pohvaljuje donošenje Pravilnika o bližem načinu izvršavanja posebnih mjera predostrožnosti i izgledu prostorija u kojima se izvršavaju mjere usamljenje i zatvaranje u posebno obezbijeđenu prostoriju i novog Uputstva o zdravstvenoj zaštiti pritvorenih i osuđenih lica kojim je, između ostalog, detaljno propisana procedura o primjeni sredstava prinude - vezivanja. Skupština poziva Zavod za izvršenje krivičnih sankcija da obezbijedi odgovarajuće obuke zaposlenih o primjeni ovih i drugih relevantnih propisa iz oblasti ljudskih prava lica lišenih slobode kako bi se njihovom doslednom implementacijom dodatno unaprijedila zaštita prava lica lišenih slobode.
5. Skupštinu raduje informacija da je prilikom ad hoc obilaska Kazneno popravnog doma Podgorica - Odjeljenja „F“, obavljenog 15. februara 2017. godine tokom opšteg pretresa zatvorenika, njihovih stvari i prostorija u kojima borave i koje koriste navedena lica, tim Nacionalnog preventivnog mehanizma ocijenio da je pretres obavljen u skladu sa Zakonom, dobrom praksom i standardima CPT-ija i da su zatvorski službenici obavili sve radnje profesionalno, vodeći računa o dostojanstvu zatvorenika.
6. Skupštinu ohrabruje zaključak da je redovnim obilascima organizacionih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova - Uprave policije u kojima su sagledani uslovi u prostorijama za zadržavanje i tretman, postupanje prema licima lišenim slobode, s akcentom na zaštitu od svih oblika zlostavljanja utvrđeno da je uglavnom ostvaren napredak, kako u pogledu materijalnih uslova, tako i zaštite prava lica lišenih slobode.
7. Imajući u vidu da većina preporuka Zaštitnika upućenih Ministarstvu zdravlja, Upravi Kliničko-bolničkog centra Crne Gore, Klinici za psihijatriju i Opštoj bolnici u Nikšiću ne zahtijeva značajnija finansijska sredstva, Skupština Crne Gore poziva ove subjekte da u što kraćem roku preduzmu aktivnosti na realizaciji preporuka u cilju poboljšanja stanja i adekvatnije zaštite prava mentalno oboljelih lica u psihijatrijskim ustanovama.
8. Skupština izražava zabrinutost zbog nezadovoljavajućih uslova u Specijalnoj bolnici za psihijatriju u Kotoru, evidentnog nedostatka medicinskog osoblja, loših materijalnih uslova i velikog broja „socijalnih pacijenata“ koji dugi niz godina opterećuju Bolnicu. Takođe, izražava posebnu zabrinutost zbog nepoštovanja važnih preporuka koje Zaštitnik godinama unazad upućuje Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu pravde i Specijalnoj bolnici za psihijatriju.
Skupština smatra da ove probleme treba rješavati razvojem centara za mentalno zdravlje i tzv. komunalne psihijatrije, s obzirom da se bolničko stacionarno liječenje sve manje primjenjuje u svijetu gdje se praktikuje boravak u društvenoj zajednici uz podršku, što su stavovi Komiteta za sprečavanje mučenja i drugih oblika nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) i Evropske komisije.
Cijeneći da je za rješavanje ovog problema ključna saradnja Ministarstva zdravlja, Ministarstva rada i socijalnog staranja i lokalnih samouprava, Skupština ih poziva da bez

daljeg odlaganja preduzmu konkretne aktivnosti uz uvjerenje da će i najavljeno donošenje strategije mentalnog zdravlja doprinijeti postizanju vidljivih rezultata.

9. Skupština izražava zadovoljstvo aktivnostima preduzetim u vezi sa izgradnjom Zatvorske bolnice s obzirom da su kapitalnim budžetom u ovoj godini planirana sredstva za izradu tehničke dokumentacije za koju je, u skladu sa novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, procedura u toku. Paralelno sa tim, Evropskoj komisiji je kandidovan projekat za izgradnju ove bolnice kako bi se obezbijedila nedostajuća sredstva.
10. Skupština Crne Gore zahtijeva od Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore da prilikom sačinjavanja i podnošenja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2018. godinu prikaže u kom stepenu su ispoštovane preporuke Zaštitnika sadržane u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu i preostale nerealizovane preporuke iz prethodnih godišnjih izvještaja.
11. Skupština Crne Gore će preko nadležnog Odbora za ljudska prava i slobode, u okviru kontrolne i nadzorne uloge, pratiti realizaciju preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore upućenih nadležnim državnim organima, sadržanih u Godišnjem izvještaju Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu, kao i realizaciju ovog Zaključka.
12. Skupština Crne Gore će Zaključak dostaviti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Ministarstvu pravde, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, Upravi policije, Kancelariji za evropske integracije, Delegaciji Skupštine CG u PSSE i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik dr Suad Numanović, član Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković